

HEMBYGDI

Medlemsblad för
Upplands Väsby Hembygdsförening

Nr 4 December 1997
Årgång 26

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet	3
Fresta kyrka	5
Skrivelse till kultur- och fritidscentrum	6
En släktkrönika	7
Varför heter bron så	11
Skälby gård	12
Lindhem	14
Domstol i Attundaland	16
Vårt behov av tomtar och troll	17
Referat av öppet hus	18
Från en gammelvärlds stigar och hjulspår, del 2	19
Grötfest	21
Korsord	22

För innehållet i artiklarna svarar respektive författare.

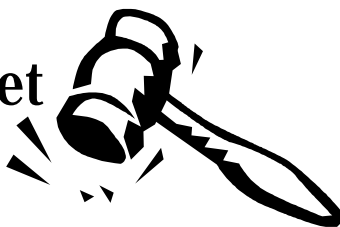
Går det att skydda hus och miljöer??.

Förra kummunantikvariern i Upplands Väsby, Ann-Charlotte Backlund
skall försöka reda ut begreppen **K-märkt**,
riksintresse, närmiljö, helhetsmiljö, byggnadsminne.

Den 12 februari kl 19
på Hembygdsgården, ladugården.

Samordnat program med Kultur- och fritidsförvaltningen.

Ordföranden har ordet

Den händelserika, fantastiska sommaren har lämnat över stafetten vid årstidsväxlingen.

Hösten har klätt sig i sin grannaste färgsprakande dräkt, för att visa att den minsann också kan glädja. För egen del har jag alltid tyckt om hösten, medvetet eller omedvetet har jag uppfattat den som mognadens tid, somt delar den med sig vid skörden, förnan tar den åter för kommande vegetations behov.

På Hembygdsgården har vi försökt behålla vitaliteten, Ulf vår gårdsfogde har sett till att gårdstunets gräsplan och gångar varit inbjudande för de besökande. Det frösådda inplanterade unga persikoträdet har på "kall jord" burit fram sju mogna frukter, det bör kanske betraktas som unikt. Kanske ett gott omen för en teckentydare, kanske har hembygdsrörelsen också en fruktbärande framtid? Tilläggas kan att de sju persikorna, med största säkerhet är de första som vuxit och mognat på Runby Nedra, händelsen noterades i styrelseprotokollet för den 3 oktober, liksom att frukterna klyftades och avnjöts av styrelseledamöterna efter sammanträdet. Kanske kan det tillåtas att travestera följande: från järnålder till stenfrukt på Runby Nedra.

Det allting överskuggande i september var förstas **Kungabesöket och Väsbyveckan**. Vi hade öppet fyra da-

gar den 11-14 sept. mellan klockan 12 och 18, tyvärr var det ej många som nötte våra trösklar. Vi hade hoppats på den 14 sept, **kulturhusens dag**, vi trodde att föredragen om regementspastorerna och pukaren Zamore och hans liv skulle intressera, men tyvärr var anslutningen minst sagt skral. Vi kan dock glädja oss åt den internationella nyfikenheten för vår verksamhet. Radio Sweden hade en intervju med Marianne Karta om hembygdsföreningen, för England, den finska radion hade en reporter som besökte Hembygdsgården för ett program. Det senare var kanske inte så förvånande eftersom Finland i 417 år tillhörde Sverige, fram till 1809.

Under augusti månad högtidlighölls även **Hembygdsgårdens dag**. Ett antal besökare hade infunnit sig för att se Runby Nedra flagga över topp, som det lär heta på sjömansspråk. Ett nerbantat lopptorg gav en liten men välbehövlig kassaförstärkning.

Under hösten har styrelsen behandlat önskemålet om **vykort** med motiv från Hembygdsgården. I sept. togs beslutet att vi skulle beställa korten, nu bästa medlem och turist kan Du tala om för vänner och bekanta att Du besökt Runby Nedra, genom att skicka ett vykort härifrån, gårdstunet med anor från Vikingatiden. Hembygdsföreningen har fått en fin kulturhistorisk donation. Förre

redaktören för Väsby- Nytt , Olle Lorin har donerat ca **400 sv. negativ** från sin verksamhet i Upplands Väsby åren 1961-1967. Negativen förmedlades till oss genom Hugo Sabel. Donationen innehåller ett förbehåll: "Donationen skall förvaras på Hembygdsgården."

Lördagen den 18 okt. hade vårt **länsförbund höstmöte**, vilket inleddes med att Eva Ramqvist, Vallentuna, erhöll årets kulturpris, ett mycket uppskattat val. Pristagaren är en synnerligen mångkunnig formgivare för kulturhistoriska objekt. Det framfördes även att Vallentuna som samhälle firar 800 års jubileum 1998. Länskonferensen behandlade Handlingsprogrammet för hembygdsrörelsen, som grupparbete. En sammanfattande redogörelse av arbetet utlovades. Några frågor som betonades var riks-och länsförbundens påverkan på skolorna om hembygds-kunskap, man efterlyste en mer konturerad form av samarbete. Påbyggnad av datakunskap för hembygdsfolk var också önskvärt för dagliga rutinerna. Upplands Väsby hembygdsförening har **personalproblem**: det saknas tre personer i styrelsen bl.a. skreterare, det går ej att åberopa ersättare, om ersättaren ej anser sig vara kapabel att sköta uppgiften, dessbättre har vår redan överbelastade registrator förbarmat sig över sekreteraråtagandet på sammanträdena. Jag är helt införstådd med valberedningens bekymmer inför rekryteringen av medlemmar, att ställa upp i styrelsearbetet betyder också att utföra arbetsuppgifter. Enbart att sitta med för antalets skull löser inga arbetsuppgifter. Jag gläder mig speciellt över hur bra och självständigt våra boställsvärdinnor Nora och Anne sköter sin del

av att förvalta kulturarvet , Ulf får ej heller glömmas.

Kulturhuvudstadsåret, vilket konstruerat ord, finns det verkligen teckning för innebörden? Inför detta evenemang några ord om hur planerna för Upplands Väsby ser ut. Arbetsgruppen är sammansatt av olika sammanslutningar som hörsammat kallelsen till samarbete. Sammankomsterna har tillsvidare resulterat i tematräffar, med arbetsnamnet "Väsby historia", som namnet anger skall vi hålla oss till lokala speglingar, med motiveringen att varje individ bär något av historien med sig, Hembygdsföreningen i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan genomför det första gemensamma programmet för kulturarvet 1998 med folklivsforskaren EBBE SCHÖN som aktör, han berättar om "Vårt behov av tomtar och troll". Programmet kan vara lämpligt som avslutning på julen, samt en lämplig övergång från den ännu mörka årstiden, midvintern till vårvintern, då tomtarna rör sig i lador och loft. Tidpunkten för föredraget är torsdagen den 22 jan 1998, kl 19 på Hembygds-gården.

Den 12 februari kl 19 på hembygds-gården, har vi ett samordnat program med Kultur- och fritidsförvaltningen. Förra kummunantikvariern i Upplands Väsby, Ann-Charlotte Backlund skall försöka reda ut begreppen **K-märkt**, riksintresse, närmiljö, helhetsmiljö, byggnadsminne. Går det att skydda hus och miljöer???. Temagruppens ambition är att försöka få ihop ett program för de flesta månaderna under året. För Hembygdsföreningens del vore vi intresserade få in medlemmarnas synpunkter

om den lämpligaste tiden för dessa evenemang, såsom söndagar och tidpunkt, vardagkvällar och tidpunkt eller?

Avslutningsvis, eftersom detta är det sista numret av Hembygden 1997, vill jag framföra styrelsens och mitt eget tack till redaktionskommittén och Tryckpunkten för ett uppskattat arbete under 1997, samt till alla som bidragit med manuskript och därtill stött oss med

glada tillrop. Det finns säkert dolda talanger inom föreningen, som sitter inne med kunskap och kunande som vi gärna skulle utnyttja om vi erbjöds tillfälle därtill.

Med önskan om goda helger i jul och nyårstid!

Gösta Karlsson.

Fresta Kyrka

Frestas nya församlingshem invigdes den 30 augusti i år. Ordföranden överlämnade från Hembygdsföreningen en teckning av Fresta Kyrka. Teckningen är utförd av Väsbykonstnären Lennart Ericson och framställer kyrkan så som den förmodligen såg ut före tillbyggnaden 1776. Teckningen finns tryckt i boken Herr Märten i Borgby.

AMK

Till Upplands Väsby kultur- och fritidscentrum för kännedom

I debatten mellan Upplands Väsby kommun, som vill avyttra fastigheten Stora Vilunda, och Musikskolans i Upplands Väsby föräldraförening, som vill bevara skolans verksamhet i Stora Vilunda, har Upplands Väsby Hembygdsförening deltagit med följande inlägg i debatten. Debattinlägget fokuserar på Stora Vilundas kulturhistoriska betydelse för samhället Upplands Väsby.

Man avser väl inte att degradera Stora Vilundas kulturhistoriska status, gården som blev tätorten, vår hembygd, Upplands Väsby.

I "En bok om Upplands Väsby" av Alf Nordström och Johan Curman, 1973, i dess inledning kan man läsa följande: "Upplands Väsby samhälle har vuxit fram på Stora Vilundas ägor. Den snart tvåhundraåriga herrgården finns fortfarande kvar. Rätteligen borde den också fått ge namn åt tätorten." I slutet av vikingatiden restes tre runstenar på dåvarande byns mark över vilundabonden Kättil med sönerna Forkunn och Tore, sonhustrun Gudlög och Kättilälv, troligen sonsonen. Dessa stenotiser är således från ca 1000-talet. Vilunda påträffas från och till i medeltida handlingar som berör vår bygd. Författarna Nordström och Curman beskriver utförligt på sidorna 156-159 i ovan nämnda bok de olika innehavarna av Stora Vilunda under de gångna åtta hundra åren från vikingatid till nutid. De slutar med påpekandet att disponenten

Anton Tamm tillträdde 1903 som Vilundas ägare och på sin mark upplät de första tomterna i Upplands Väsby samhälle. Av detta kan konstateras att Stora Vilunda som ett kulturhistoriskt objekt är mycket väl dokumenterat ända in i vår tid. Vi skall inte heller glömma det senaste kulturhistoriska verk där Stora Vilunda nämns, Knut Ahnlunds stora biografi över Sven Lidman, som 1929 flyttade in på Stora Vilunda.

Det klassiska gula bostadshuset på Stora Vilunda är odiskutabelt både kulturhistoriskt och exteriört ett av kommunen Upplands Väsby solitärer. Låt det så förbli! Stora Vilunda är idag ett levande hus där musikskolan utbildar framtida kulturarbetare i en för ändamålet synnerligen lämplig miljö. Den verksamheten är därtill skonsam mot huset. Nerslitningen var mer än påtaglig då vårdräkesskolan hade sin verksamhet därstädes i slutet av 1960-talet.

Vilundas framtida öde kan inte kontrolleras om kommunen avstår från äganderätten, K-märkning av huset är väl den enda utvägen i så fall. Husets nuvarande funktion är den mest skonsamma för dess bevarande åt kommande generationer, vilket är vår absoluta skyldighet; om ej, kommer historiens dom att bli hård över dagens politiker och oss väsbyboende.

Upplands Väsby 970520
Upplands Väsby Hembygdsförening
enligt uppdrag Gösta Karlsson, ordf.

En släktkrönika

”Allt mer och mer börja nutidens människor inse betydelsen av att skaffa sig kännedom om föregåendes släktliv och sin härstamning från densamma.”

Så börjar inledningen till en släktkrönika, skriven av Adolf Erik Hugo Sandstedt.

Det är en 227 foliosidor lång berättelse, där det redogörs för alla grenar av slakten med samtliga personer, orter, årtal och sysselsättningar. Slakten sträcker sig bakåt i tiden till 1623 och enstaka personer kan man finna redan under medeltiden.

Erik Sandstedt föddes 21 juni 1861 i Sjövik i Småland. Föräldrarna var lantbrukaren Per Adolf Sandstedt och Hilda Charlotta. Erik var äldst i en syskonskara om fyra. Han gifte sig 1883 med Josefina Albertina Rosenqvist.

Hembygdsföreningen har genom förmedling av Magnus Wallin fått ta del av dessa memoarer, vilka sänts från Sandstedts släktingar i Amerika till släktingen C-E Sundberg i Upplands Väsby. För Hembygdsföreningen är det värdefullt med dylika uppgifter från en gången tid i Hammarby socken. Här följer ett kortare utdrag. Memoarboken kommer att förvaras på Eksjö Museum.

Till en början får man veta en hel del om Erik Sandstedts skoltid, studier och skilda arbetsuppgifter. Han kom tidigt in på den militära banan. I mars 1876 antogs Erik som volontär i Eksjö och han glädde sig åt ”att få bära den tjugande husaruniformen”. Hans hästintresse var

stort. Han avlade korpralsexamen och genomgick underofficersskola. Det var ett omväxlande liv han berättar om. Utöver berättelser från det militära förmedlar han kulturbilder från många skilda trakter och berättar spännande och intressant om utflykter till skilda platser i södra Sverige.

Alla dessa minnen från sent 1800-tal och sekelskifte är roligt att ta del av men finns inte plats att relatera i detta sammanhang. Det som Sandstedt berättar från åren 1910-1914 däremot är av stort värde för Hembygdsföreningen. Vi får veta hur en ”utsocknes” person 1910 såg på den trakt som för oss är

Carl Gustaf Löwenström

mer eller mindre bekant genom berättelser eller egna upplevelser.

Efter pensioneringen från sin militär-tjänst kom Sandstedt till Hammarby. Här vistades han i c:a fyra år. Efter 35 år vid regementet gällde det att skaffa ett nytt arbete, särskilt som pensionen var en-

dast 1000 kronor. I slutet av 1910 skedde flytten från Småland till Hammarby i Uppland - en för Sandstedt helt okänd plats.

Erik Sandstedt tillträdde tjänsten som syssloman vid Löwenströmska lasarettet och Tuberkulosen samt Stockholms läns sinnesslöanstalt. Därtill skulle han förvalta och sköta Hammarby-Holmens gård. Där fanns då 50 kor och 12 à 14 hästar. Gården hade 100 år tidigare (1811) donerats till lasarettet av ryttmästare Carl Gustaf Löwenström.

Sandstedt uppskattade att han kommit till en naturskön trakt med gamla historiska monument. Han nämner Stora Väsby, Rosersberg, Skånella, Wallstanäs och Torsåker. Det senare då bebott av friherre G Åkerhielm, som var ordförande i direktionen för Löwenströmska lasarettet.

Han har antecknat att i pastoratet Hammarby/Fresta finns på en omkrets av en halv mil c:a 14 runstenar samt dessutom bautastenar. Vid lasarettet står den största runstenen och där finns flera forngravar.

Vid sitt första besök för att stifta bekantskap med Hammarby-Holmen fick han ett dåligt intryck av gården. Den hade varit utarrenderad i 100 år. Förste arrendatorn var kapten Johan Hernodh och den siste C J Blom. Med tiden hade både ladugård och arrendatorsbostäder förfallit.

När Sandstedt kom dit arrenderades gården av Stockholms läns landstings sjukvårdskommitté, av vilken doktorn, överläkare Carl Gustaf Håkansson enl. W G Stiernstedt, var ledamot. På så sätt

kom Sandstedt att stå mellan två herrar: som förvaltare på gården och som syssloman på lasarettet. En svår situation. Sjukvårdskommittén och lasarettsdirektionen drog inte jämnt.

Lasarettets inkomster under tiden 1811-1876 kom från gården Hammarby-Holmen och utgården Lilla Mellösa i Vallentuna socken samt patientavgifter. Serafimerlasarettet i Stockholm lämnade ett visst tillskott. Tolv kringliggande socknar hade tillstånd att sända patienter. Från och med 1876 övertog Stockholms läns landsting lasarettet och gården.

I januari 1911 kom ett meddelande från baron Åkerhielm att Sandstedt blivit antagen till platsen och uppmanades att resa till Stockholm för information. På Hotel Kontinental träffade han samman med Åkerhielm och doktorn.

I Stockholm fick han telefon från sin f.d. skvadronchef B G:son Holm, som vistades på sitt gods Steninge. Sandstedt inviterades dit på ett par dagar. Resan dit gick med tåg till Märsta och där mötte Steninges kusk med kappsläde. Färden gick med svindlande fart på de ishala vägarna. - Så beskrivs Steninge ingående, både byggnader och inventarier samt parken. Allt Sandstedt berättar är detaljrikt och intressant.

Sandstedt bjöds att bo hos förvaltaren på Steninge under den första tiden på Hammarby-Holmen, då han ordnade upp sitt nya arbete. En häst skulle ställas till hans förfogande för transporten. Men han kunde inte acceptera förslaget, då en ridtur mellan Steninge och lasarettet betydde 2 à 3 mil i vardera

riktningen. I stället bodde han på tuberkulosavdelningen tillsammans med underläkaren C Ekberg och systrarna.

Den första tiden gick åt till inköp inte bara av instrument och lantbruksmaskiner. Personal skulle också anställas - en svår uppgift, då det endast fanns dåliga bostäder att erbjuda. Vagnar och selar hade redan beställts i Eksjö.

Så beskrivs de närmaste omgivningarna: Hammarby kyrka och prästgården. Han skriver: "Prästgården mellan kyrkan och sjön Fysingen är gammal och enkel men med väl lagda rum och en vacker trädgård, en riktig gammal örtagård". Prästgården hade utarrenderats, då dåvarande komministern, Hjalmar Svensson, köpt sig bostad mitt emellan Hammarby och Fresta kyrkor.

Han beskriver också ån, som rinner till Oxundasjön och där inte längre fartyg kan gå upp till Stora Väsby och lägga till vid den monumentala trappan.

Det hade förflutit exakt 100 år sedan Carl Gustaf Löwenströms död under Sandstedts vistelse på lasarettet. "Fotstenen och gravmonumentet omlades och uppsades, graven omlades och min hustru och jag satte blommor på graven" skriver Sandstedt. Underhållet av graven skötte anstaltens trädgårds-mästare.

Under Sandstedts tid på Löwenströmska lasarettet hörde den 1909-1910 uppförda tuberkulos-avdelningen till lasarettet. - Sinnesslö-anstalten var uppdelad på skola, manligt och kvinnligt arbetshem, centralkök, bageri samt hemmet för obildbara. För samtliga anstalter fanns elektricitetsverk

med ackumulatorsbatteri för belysning, vattenuppföring och tvättinrättning, elektrisk kraft för vedgård, tröskverk och gröpkvarn. En stor dieselmotor drev den generator, som framställde den elektriska kraften.

Inrättningarnas anslag fastställdes av Landstinget och driftskostnaderna debiterades de olika avdelningarna. När alla räkningar var betalda var det bara så mycket kvar att det räckte till avlöningar och småutgifter. Kontorsarbetet löpte utan problem tack vare bokhållaren, fröken Brostöm, en energisk värmländska.

Ett stort problem var jordbruket. Där fanns inga anslag, utan det skulle levas på gårdens produkter, som levererades till anstalten. Torkåret 1911 var ett gott år med god skörd. Rågen betingade då 15-17 öre/kg, höet 10-11 öre. Aldrig hade höet haft så högt pris. Däremot var åren 1912-1913 våtår, då rågen var nästan helt förstörd. Men höskörden var god. Problemen var i stort sett desamma för gårdarna runt omkring. Hästarna hade ett hårt arbete i leran och hästräfsan rev upp stora lerstycken. Regnet fortsatte under hösten och stackarna ruttade och blev odugliga.

Det värsta var att dieselmotorn visade sig för klen, belastningen blev för stor och motorn stannade. Slutligen måste motorn sändas till AEG i Stockholm för reparation.

En septik tank vid Tuberkulosen hade placerats 2 à 3 m för långt ned för att kunna tömmas i täckta lårar för att sedan kunna köras ut till gödning på avlägsna åkrar. Nu måste man årligen tömma över mosskanten och kom då att

förpesta luften i grannskapet. Problem blev det också när WC inrättades vid lasarettet och avloppsledningen inte gick genom tanken. På detta vis förstördes en vacker vik vid Fysingen och uppstod olägenhet vid badplatsen. Dessutom kastas dyrbar åkernäring i sjön.

I förbindelse med sjövattnet stod en källa, varifrån vattnet pumpades upp i ett torn. Ladugården var otidsenlig och kunde inte ventileras och också därifrån flödade gödselvattnet ut i sjön. Gäddor som fångades smakade gödsel och kunde inte ätas. - Korna drabbades hårt av tuberkulosen och fick gallras ut. Det var svårt att komplettera besättningen, då kreatursmarknader i Uppland - i motsats till i Småland där de var månatliga - hölls endast under våren i Uppsala och dit var vägen lång.

Man började tala om att skilja lantbruket från anstaltsförvaltningen - något som glädde Sandstedt. Men Landstinget ökade då anslaget till ladugård och startarbostäder, och då ansåg sjukvårdskommittén att allt skulle förbli som det varit och att en yngre kraft skulle anställas. Detta var en bra lösning för Sandstedt.

Till följd av sommarvärmen 1911 uppstod ett svårlöst problem. Överläkaren retades över att arbetarna vid Optimus verkstäder i Väsby gick och badade i Fysingen. Han var också fabriken läkare. Anslag om "förbjuden väg" och "enskilt område" retade arbetarna. Varje morgon var de nedrivna. Byggmästare R Enblom (död 1923), som hade sommarbostad i Väsby frågade överläkaren vad det var för olägenhet med badandet i sjön. Samma dag som överläkaren skulle

anmäla badandet till direktionen drunknade en stationskarl, som var på besök. Detta gjorde att det inte blev någon anmälan. Trakasserierna angående badet och annat gjorde, att Sandstedt ringde upp baron Åkerhielm och sade upp sin anställning. Baron Åkerhielm fick vid förfrågan av Sandstedts hustru svaret: "Vi vill ej stanna längre".

Sandstedt sökte en anställning i Kungl. Pensionsstyrelsen och den 8 oktober 1913 började han den anställningen och arbetade varannan dag i Stockholm och varannan dag på sin plats i Hammarby. Vid slutet av året lämnade han helt Hammarby-Holmen.

Efter detta fick Sandstedt genom en annons anställning hos bankdirektör Palme på Svalnäs. Han skulle där se efter ett mindre jordbruk och föra böcker. Han erhöll bostad i en 7-rumsvilla och flyttade dit den 2 januari 1914. Efter hustruns död flyttade han till Stockholm till en bostad med utsikt över Riddarfjärden. Där skriver han sina memoarer från de sista sex åren av sin levnad, 1918-1924.

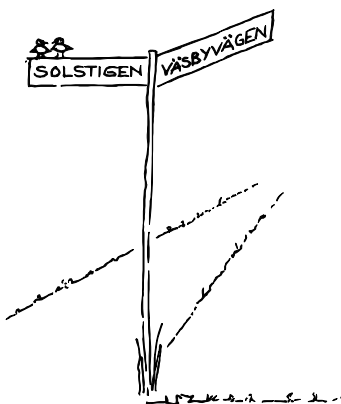
Ann Mari Karlsson

Läs även: W. Gordon Stiernstedt: Löwenströmska lasarettet 1809-1959. Stockholm 1959.

Löwenströmska sjukhuset numera rivet.

Varför heter bron så?

LADBRON OCH BANKES BRO

Ladbron går över järnvägen norr om Upplands Väsby station. Den binder samman Ladbrovägen och Hasselgatan.

Bankes bro är en gångbro mellan Bills backe och bussterminalen.

I Runby hage mellan gångvägen och Ladbrovägen finns en av kommunens märkligaste runstenar. Texten är ovanligt innehållsrik:

”Ingrid lät göra ladbron och bygga stenen efter Ingemar, sin man, och efter Dan och efter Banke, sina söner. De bodde i Runby och ägde där gård. Detta skall vara till minne av männen så länge människor leva.”

Denna ladbro, d v s lastkaj, har Ingrid troligen anlagt vid Väsbyån i närheten av runstenen.

Några rester efter kajen har man dock inte kunnat hitta idag. Ovanligt och intressant är vidare att man får reda på vilken gård familjen ägt och varit bosatt på. Runby är därmed den äldsta skriftligt belagda gården i Upplands Väsby. Runristningen kan troligen dateras till senare hälften av 1000-talet.

Källa: Upplands Väsby kulturhistoriska miljöer.

Sandbron är en del av Stockholmsvägen och går över motorvägen ca. 100 m norr om Smedbyvägens utfart. Vid brons östra fäste låg en liten stuga om ett rum och kök. En liten veranda hade den, var gulreveterad och hette Sandbro.

Bendans bro går över motorvägen och binder samman Smedbyvägen och Bendanvägen.

Bendan var ett torp under Grimstaby och låg strax norr om nuvarande Breddenområdet där promenad- och cykelvägen går.

Torpet var en envåningsbyggnad om ett rum och kök. Runt huset växte plommonträd och lupiner.

I torpet var det dans på lördagarna i början av vårt sekel. Sedan blev torpfolket baptister och då var det slut på dansen. I stället hade man söndagsskola.

I serien Skrifter om Väsby nr 4, Torp och torpare under Grimstaby, finns mer att läsa om Bendan.

Inga Engdahl

SKÄLBY GÅRD

i Hammarby socken

Upplands Väsby kommun

Alla gårdens byggnader var avhysta 1967. Dess historia skriven av Hugo Sabel i sept. 1997

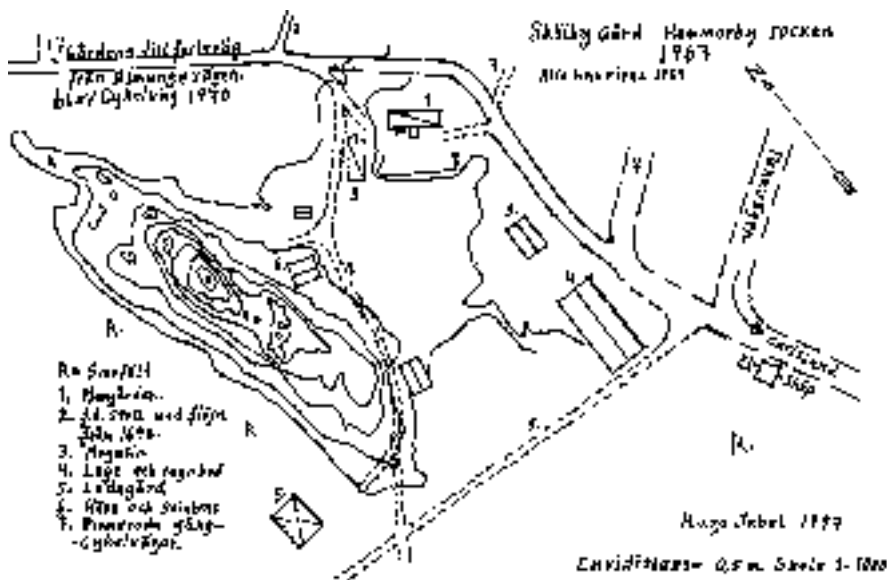
Det äldsta belägget för en bosättning i Skälby är dateringen av det borttagna gravfältet som låg i skogspartiet längs vägen mot Carlslund (nuv. Tunavägen). Äldsta graven var från 200-talet. Yngsta anläggningen var en lång terrass som låg där skogen slutade i norr vid nuvarande butiken. På terrassen fanns rester av hus och härdar från 800 -1000-talen, bland fynden där kan nämnas 14 stycken vävtyngder. Det mest omtalade gravfyndet var ett ½ dm stort spänne av för-

gylt brons. Det föreställde en av Odens korpar med en röd granat som öga. "Odens korp i Skälby" kopierad i ½ storlek säljs som brosch.

Runstenen U-279 ristad på 1070-talet ger oss namnen på fyra stycken vikingatida Skälbybor: Texten lyder

"Björn, Igulfast och Jon lät göra bron åt Torsten sin broder. Öpir ristade".

Den nämnda bron var en 70 m lång kavelbro över sankmarken V.S.V. om gården. På kavelbron gick uppfarten till gården.

Den började vid Almungevägen där nuvarande Skälbyvägen ansluter och gick rakt österut till, och förbi runstenen. Sträckan runstenen - gården är idag gång-cykelväg.

Under medeltiden (katolska tiden) var Skälby kyrkogods under Hammarby kyrka.

Den blev kronogods 1608. Förländes 1610 till Hans Rechenberg. Inlöstes senare som frälsejord och låg under Runsa till 1600-talets slut. Omtalas senare som liggande under det Cederströmska fideikommisset vilket upplöstes 1917. Skälby inköptes och brukades av släkten Wigg. Den släkten säljer år 1965 till AB Ytong för exploatering.

Upplands Väsby kommun köpte den gamla mangårdsbyggnaden med närliggande område att användas för kommunala serviceanläggningar.

Anfadern till släkten Wigg hade varit dragon i 33 år vid Wiks dragontorp och fick därav namnet Wigg. Han var född 1841 i Fresta under namnet Palm.

Wiggs dragontjänst upphörde år 1900. Han köpte då en tomt mellan Hammarby skola och Almungevägen och uppförde fastigheten Rosenhill åt sig och sin familj med 10 barn. Wigg var den siste dragonen som bodde i Wiks dragontorp. Efter dragontjänsten var han fjärdingsman. Levde till 1919.

Om mangårdens utseende och ålder.

Husets äldsta del var en timrad parstuga, ryggåsstuga, från slutet av 1600-talet. En vindflöjel på taket av östra flygeln (stallet?) hade årtalet 1692 vilken kan ge en anvisning. Under 1700-talet tillbyggdes en köksdel. Huset blev ca 20 alnar långt.

Omkring 1800 tillbyggdes en våning på mitten av det gamla huset. Det rum som där inreddes hade golvplankor lagda i enkel mosaik och uppvärmdes av en kakelugn med lilla riksvapnet i relief på framsidan. Som framgår av foto hade huset ett särpräglat utseende.

Gårdens alla byggnader revs 1967.

LINDHEM SKOLAN VID GLÄDJEN EN 200-ÅRIG HISTORIA

Födelsedagsfirande

Upplands Väsby's äldsta skola det röda huset, beläget i korsningen av Vallentunavägen och Stockholmsvägen har fyllt 200 år. Vi firade jubilarerna en kylig apriildag, som bjöd på rykande snöstorm. Kommundirektör Björn Eklund invigde den nya flaggstängen, kommunens födelsedagspresent, och han lyckades få flaggan i topp trots den hårda blåsten. Inomhus serverades dock en värmande soppa och Eva Lettström med skolbarn från Fresta spelade upp Ruskaby skola.

Hugo Sabel hade kommit resande den långa vägen upp från Vadstena och höll som alltid ett intressant kåseri, denna dag om

ALLMOGENS LÄS- OCH SKRIVKUNNIGHET I FRESTA OCH HAMMARBY PASTORAT UNDER GÅNGNA TIDER OCH SKOLAN VID GLÄDJEN 1795.

På kvällen gavs middag för femtio-talet inbjudna gäster. Bland de många talarna kan nämnas kommunalrådet Vanja Edwinsson, som uttryckte sin tillfredsställelse att Lindhem är i god vård och åter blivit hemvist för bildning och kultur.

Lindhem från 1970

Sedan början av 1970-talet har Studieförbundet Vuxenskolan bedrivit studiecirkel- och kulturverksamhet i huset.

Till att börja med anordnades verksamhet för utvecklingsstörda boende på Carlsunds vårdhem och senare var Lindhem vävstuga under några år.

Kommunen övertog Lindhem från Landstinget i början av 1980-talet, fortfarande med Vuxenskolan som hyresgäst. 1987 flyttades även Vuxenskolas kansli till hit när de gamla kommunbarackerna på Centralvägen 7 skulle rivas. Från den 1 juli 1997 är Studieförbundet Vuxenskolan ägare till Lindhem. I gällande detaljplan är reglerat att fastigheten endast får användas till samlings- och föreningslokal samt att byggnaden inte får rivas eller till det yttre förväskas. Denna åtgärd inger trygghet att Lindhem kommer att bevaras.

Carlslundstiden

Från 1939 var Landstinget ägare. Huset användes av Carlslund för såväl undervisning som bostad för personal och vårdtagare.

Prästboställe

Den enda period som Lindhem varit privatägt är när komministern i Hammarby församling Hjalmar Svensson är ägare 1903-1930. Han köpte huset för 5500 kr och det var han som gav "Skolhuset vid Glädjen" namnet Lindhem. Hans barn tog sig senare namnet Lindheimer. Så värst privat var kanske inte huset under denna tid. Det är många

Väsbybor som berättat om anhöriga som har döpts, konfirmerats och vigts av pastor Svensson i detta hus.

Vi som har förmånen att idag verka i Lindhem får då och då oss berättat vad som varit har.

I somras blev undertecknad uppringd av en advokat från Norrköping som i sin mors gamla papper hittat att hon varit fosterbarn hos Hjalmar Svensson några år på 1920-talet. När jag berättade för honom om Lindhem fick han under samtalet klart för sig att han under sin utbildning i Västerås suttit ting tillsammans med ovannämnde rådmän Lindheimer, som alltså väl måste ha känt hans mor. Ibland är världen liten. Denne advokat berättade att hans mors porträtt ska finnas målat i hallen på nedre botten. Något att beakta vid nästa renoveringstillfälle!

Skolepoken

I Lindhem "Skolhuset vid Glädjen" bedrevs undervisning i över 100 år. I sockenstämmoprotokoll från den **2 april 1775** står att läsa att "Barna under visningen står på svaga fötter". Man beslutade därför att ge klockaren påökt samt ålägga honom att undervisa. Barnens föräldrar "betalar vissa avgifter till klockaren för ABC-bok, katekes och psalmbok". Läseterminerna var från Matsmässan på våren 24/2 till midsommar samt från Mickelsmäss om hösten 21/9 till jul.

Den **31/10 1784** väckte Grosshandlaren Backman på Holmen frågan om byggandet av ett skolhus. Men det skulle dröja till **1797** innan "den nya

Barna Scholan härstädes, genom mycken kostnad och besvär, numera blifvit så färdig och i stånd satt, att den bekvämligen kunde nyttjas och bebos".

Några år tidigare hade Charles de Geer på Stora Väsby skänkt 100 riksdaler och Trafvenfelt på Stora Vilunda lovade 1000 daler kopparmynt och en tolf timmer. Huset blev 20 alnar långt och innehöll 4 rum. Taket var belagt med grästorv.

Protokollen som följer upptar problemen med uttaxering av medel till schol-mästarens lön och husets reparationer. År 1801 sätter man in kakelugn och 1804 uppföres ett uthus för en ko och några får. På 1870-talet byggdes huset om. Huset "höjdes och tillbyggdes". Troligen ersattes då det gamla ryggåstaket med brutet tak av tegel.

Om själva skolarbetet finns mycket att berätta tack vare bevarade matriklar, reglementen, journaler mm. Men till detta återkommer jag en annan gång.

Solweig Flemmer

Källa: sammanställningar av Göran Strömbeck samt Hugo Sabel

Lindhem på 1930-talet

Ur Domstol i Attundaland

av Eric Stapelberg

Sitta ting - ”den blå notarieromantiken”

Under lagläsaretidens sista del och särskilt sedan lagläsarna under hovrättens ledning blivit en väl kvalificerad domarkår blev det vanligt att unga män vid universiteten, som ämnade gå domarebanan, i studiesyfte följde med lagläsarna till häradsrätternas tingsställen. När sedan den nya ordningen genomfördes 1680, och häradshövdingarna bosatte sig inom sina domstolsområden, var det de som övertog domaraspiranternas praktiska utbildning. Alltsedan dess har denna försiggått vid häradsrätterna eller hos ”lantdomare”, som man i det här sammanhanget brukat uttrycka det. Det dröjde långt fram i tiden innan rådhusrätterna öppnade för denna verksamhet. Ända in i vår egen tid var det bara de stora rådhusrätterna i Stockholm och Göteborg som hade tillstånd att mottaga domaraspiranter för utbildning.

Hos häradshövdingarna fick de unga männen vanligtvis mot betalning inackordera sig i domarens familj med placering ”mellan barn och övriga underlydande”. Det fanns inga bestämmelser om hur många ”tingsbiträden” en häradshövding fick ha. Det berodde helt på hur många domarens hushåll kunde ta emot. Tiden varierade också, men det vanliga synes redan från början ha varit minst två och högst fyra år. Någon lön

var det förstas inte tal om. Lönen utgick i form av ”meriter”. Än idag hör man ofta ordet tingsmeritering.

Men det var i allmänhet trivsamma och spännande år. Häradshövdingefamiljen hade gott om umgänge med bygdens folk, och notarierna hörde till domarens familj. Inte sällan resulterade notarietiden i fördelaktiga giftermål med någon av bygdens unga damer. ”Den blå notarieromantiken” blev ett bevingat ord.

Domaren hade å andra sidan möjligheter att få den unge man till domsagan och familjen som han hade mest personlig nytta av. Det syntes inte minst när notarietjänsterna längre fram började utannonseras i tidningarna. Man önskade, hette det ibland, som tingsbiträde en ung man som inte bara kom ihåg vad han läst vid universitetet utan även hade ett fastare underlag av allmänbildning. Därmed menades förmåga att dansa med de unga damerna, att vara användbar vid domarens virabord, att vara hemma i jakt eller vad det nu kunde vara domaren var intresserad av. Mot slutet av 1800-talet, när manskörsången stod som högst i kurs, efterfrågades ofta i annonserna ”en notarie som är tenor” eller någon annan stämma.

Men det var som sagt vid slutet av den mer än 200 år långa patriarkaliska perioden. Vid början av 1700-talet var det inte så lätt att få tingsbiträden som det senare blev. Domarrekyteringen på detta sätt såg inte ut att bli någon framgång förrän någon hittade på den i denna titeltänkandets tidsepok verkligen genialiska idén att den unge jurist som varit i tjänst hos lantdomare i minst två år samt därefter fått förordnande att sitta visst antal ting skulle tilldelas titeln vice häradshövding. Titeln utdelades av vederbörande hovrätt och - titeln fick behållas för all framtid! Den förste vice häradshövdingen utnämndes 724.

En titel som verkligen på allvar slog igenom

Detta med vice häradshövdingtiteln är ett mycket intressant kapitel i den svenska rättshistorien. Att nå den titeln blev det stora målet för varje ung jurist. Eftersom det var en titel som man fick bära även sedan man slutat sin tingstjänst fick den ännu större värde. Ett exempel på hur stort värde man satte på titeln var finansfursten Marcus Wallenberg den äldre, som fick den när han som ung man kompletterade sin allsidiga utbildning med några års juristpraktik. Han ville aldrig bli tilltalad med annat än den titeln, och på hans gravsten står endast orden

MARCUS WALLEMBERG
VICE HÄRADSHÖVDING

Lennart Hedlund

Folklivsforskaren Ebbe Schön berättar om

“Vårt behov av tomtar och troll”

PÅ HEMBYGDSGÅRDEN, LADUGÅRDEN,
TORS DAGEN 22 JAN. 1998

KL 19.00

Programmet är samordnat mellan Hembygdsföreningen
och Vuxenskolan och ingår i en serie program
under Kulturhuvudstadsåret 1998

ÖPPET HUS den 12/10

Inför ett 40- tal åhörare höll ordf. Gösta Karlsson ett kåseri om Wiborg, där han varit boende under sin studietid. Han visade ett stort antal diabilder från staden, som han hade besökt i maj d.å. Staden grundades i slutet av 1200-talet av Tyrgils Knutsson, som 1293 anlade det ännu bevarade Wiborgs slott med sitt mäktiga kärntorn. Under medeltiden residerade där några av våra mest kända stormän bl. a. Bo Jonsson Grip och Sten Sture d.y. i det betydelsefulla länet. Av de bilder som Gösta visade framkom att staden har många sidor att visa upp, både vackra och mindre vackra. Bl. a. synes vandaliseringen vara mycket stor men också att förfallet florerar. Kåseriet föregicks av samling kring kaffe-

bordet där alla talade med alla om de mest varierande saker, som dyker upp vid ett sådant tillfälle, och sorlet steg ganska högt. Gösta sa beträffande sin Wiborgsresa, att han var mycket nöjd med den, och vi åhörare säger detsamma beträffande kåseriet och bildvisningen.

Lennart Hedlund

Foto: Po Welin

Alvar Aalto-sällskapet.

Mitt föredrag om Wiborg blev genom min upplevda självklarhet i fallet alldeles för färdigt då det gällde biblioteket i staden, som blev färdigt för invigning 1935. Det fungerar trots förfall fortfarande som bibliotek. Vissa byggnader blir omistliga som Katarina kyrka för stockholmarna och biblioteket i Wiborg för all världens arkitekter. På 30- och 40- talen, fanns två Aalto projekt som fascinerade mer än något annat inom modernismen, sanatoriet i Pemar och biblioteket i Wiborg. I Sverige har ett Alvar Aalto- sällskap bildats nyligen. Dess främsta önskan är att få fram pengar till restaurering av biblioteket. Sällskapets ordförande är arkitekten Carl Nyrén, bland ledamöterna finns många kända namn.

GK

Fortsättning från nr 3

Pojken Karl med ovanlig skyddsling.

"Nu har vi allt flax, du Krax!" jublade den 14-åriga sonen Karl och kastade en godbit till sin ständige följeslagare, den i sin charmiga gråhet förtrollande kråkan, som han givit namnet Kaxi Kraxi. Fågeln hade räddats av Karl vid en granfällning ovanför Sättra i våras men ena vingen blev skadad. Sedan dess blev ett underligt mentalt band etablerat mellan fågeln *corvus cornix* - som betyder korpkråka rätt och slätt - och gossen av arten *homo sapiens* - den tänkande människan! Det befjädrade charmtrollet gjorde ständig succé var den än lät sig visas. Men det mest otroliga var dess förmåga till visioner genom själva tidens tunnlar framåt och bakåt. Det var fåfång möda att utröna hemligheten med denna mediala förmåga, förmedlad genom den kavate och självsäkre ynglingen.

Det var långt ifrån med odelat nöje Sven åsåg sonens intresse för detta "to-keri" som han kallade det. "Du är san-nerligen vorden spefågel och din fjäderkompis spåfågel och frågan är om inte du är löjligast"! Den lilla dispyten gällde tilltron till den tillsynes så fulländade tekniska trafiklösningen. "Innan hundra år har flyktat försvinner en del banor i Sverige!" säger Karl, karlaktigt och lillgammalt. "Nej", hävdar fadern, "di häringa utlagda rälsarna läggs ut en gång för alla!" Sven mumlade ogillande. "Pojkens tjuraktiga beteende beror kanske på en manbarhet i begynnelse," tänkte han. (Ännu hade inte begreppet "pubertet" riktigt växt sig in i språkets grönska bland

den stora massan av allmänhet). "Nåväl då, bättre med tjur- än fåraktighet" tröstade han sig.

Mamma Gertrud lade fullt ut poj-kens hjärta vid sitt eget och hon för-stod tillfullo värdet av skir fantasi i en ynglings drömmar. "Låt så vara att de kommer ur en föraktad gråskrudad fjäderbests öga!" tänkte hon. "Bra är han, gossen vår, att svara för sig vid husförhören". Dessa var för många plåg-samma prästabetesök, och de hade nu varit obligatoriska i 140 år men nu änt-ligen hade de börjat "tyna" bort. Den här kråk-historien orsakade i alla fall att Karl fick upp intresse för botande av animalers plågor och initierade ett be-slut att skola sig till djurläkare. Men att en gång tänka sig kallas veterinär var en hisnande tanke! "Kvitta kan namnet om gagnet är dåligt", det insåg den brådmogne pojken i filosofisk klarsyn.

Enat intresse för projekt med framtid i sikte.

Kraxis spådom.

Ett intresse gemensamt hade far och son. Det gällde ett tvåhjuligt fordon med hjulen anordnade i samma plan. Dess latinska namn var VELOCIPED och det betydde ungefär SNABBFOTING. Många traktade under de senaste årti-ondena efter redskap för snabb förflytt-ning enskilt. Experimenten med dylika åkdom startades redan på 1790-talet av fransmannen Sivrar med VELOCIFEREN på franska, d.v.d. SPARKVAGNEN: Det resulterade dock

i ett redskap mer för lek än för förflyttning. Det var bara rika människor som hade möjlighet till såna - med hänsyn till språkets "tonart" kanske "SÅDANA" är lämpligare? - förlustelser. Fordonet gick inte att styra!

Begreppet BICYCLE, den latinska benämningen för ett tvåhjuligt trampfordon, begynt växa sig in i folks medvetande. Senare förkortat till CYKEL rätt och slätt. Under 1820-talet kom den första sparkcykeln med vridbart framhjul. Konstruktören var en friherre von Drain i Tyskland. Som sadel användes två läderremmar. Broms saknades.

Under några årtionden framåt blev det nu intressant och spännande för experimentlystna tekniska fantaster att göra sina försök. Mest flitiga för detta var somliga vagnmakare men även andra smedkunniga innovatörer prövade lyckan med sina händer och hjärna som ivriga redskap. Sven var en skicklig smed. Han konstruerade fordonsmodeller av de mest sällsamma slag men det groteska tog för det mesta överhanden. Karl testade trumphjulningarna och då kom verkligen hans fysiska styrka på prov och till heders! Ramen av smidesjärn och hjulen skodda med stålband gjorde tyngden svår att hantera och försöken fick vislingen läggas till erfarenheternas lärdom. Det gällde att få tramporna på framhjulet att hålla för påfrestningarna.

Denna fridags eftermiddag kom far och son överens att göra några försiktiga test på den förträffliga "rakan" mot

Runsa. Slottsherren har säkert ingenting emot allvarligt menade försök till förkortning av den tid som åtgår för enskilda förflyttningar. Tid som i stället kan användas till nyttiga arbeten! Som vanligt blev försöken tunga och föga lustfyllda.

"Tidsresenären" Kraxi gjorde sig påmind. Kråkan lät som en sentida Odens budbärare och kunskapare tillkännage att inom ett fåtal år skulle en "fyrehjulare" vinna erkännande för bästa lösningen. Det kom även med tiden att visa sig äga sin riktighet i det att en vagnmakare J.W. Östberg fick patent på denna velocipedtyp. Vid gluttandet ännu grundligare genom Kraxis öga framkom att den s.k. "höghjulingen" släpptes ut på marknaden åren 1883 - 1884. Den kallades herrarnas cykel. Det stora framhjulet avpassades efter benlängden. Farter uppemot 35 km/tim kunde noteras.

Den första cykeln med kedjedrivning till bakhjulet uppfanns av engelsmannen Starley 1885. Den kom att benämnas "säkerhetscykel". Efter att nu ha kommit till dagens förfinade och mångväxlade "stålhäst" kan vi ge den erkänsla som det mest miljövänliga och frisksportsliga fordonet och torde nog så förbli! Här har vi måhända den verkliga "kärnkraften"!

Hem i glädjerikt id och trofylld frid.

Efter de krävande övningarna kom Olof och Karl äntligen hem och nu kändes det härligt att ta ett dopp i Skarvens vatten! Sedan den lilla familjen bänkat

sig kring slagbordet, som Karls och Kerstins farbror Gustaf varit mästare till, var det gott att avnjuta mor Gertruds vållagade rotmos och fläsklägg. Efter att ha låtit sig hugsvalas en stund i mättnadens vila pysslades med välbehövlig persedelvård och det sysslades ävenså med roliga hemslöjdsalsters skapande. "Att fåfång gå lärer mycket ont" var ett ofta använt ordspråk som satt i mårnen hos folk den här tiden. Den lilla bokhyllan väntade på sina avnämare av de senaste bokverken. Bibel och psalmbok jämte katekes blev nu trängda av verk med oerhörd litterär sprängkraft. De största var "Om arternas uppkomst" av Charles Darwin och "Kommunistiska manifestet" av Karl Marx. Det blev tid för läsning i oljelampans sken för att studera dessa gigantiska ideologier. De rörde om ordentligt inom religion, filo-

sofi, politik och kulturliv. De polariserade till ytterlighet de existentiella frågorna för människor fångslade i vilshenhet och tvivel. I deras kölvatten kom mer eller mindre spekulativa demagoger in på världsscenen.

Sömn för ork i morgondagens strävan.

Aftonen lägrade sig över hem och härd. All kärleks ivrande värme lät sig slukas av den pastorala stillheten mot natten. Den vingbrutne ambassadören från sagorna kände stor trygghet i sitt näste under takåsen. Inga skadade artfränder får annars existera i kråkfamiljernas värld! Detta är om något en inlevelsefylld gåta, svårlöst för "Skapelsens krona"!

Carl Hågervind

Grötfest

Föreningen inbjuder till GRÖTFESTEN som traditionsenligt hålls på Menlösa barns dag den 28 december kl. 19 i Hembydsgårdens ladugård.

Anmälan om deltagande gör Du **senast** den 18 december till Nora Lundberg, tel. 590 335 49 eller Anne Maxe, tel. 590 313 53

1		2	3	4	5	6		7	8	9
	■	12					■	13		
	■	14					15		■	■
17				■	18				19	20
	■	21				■	22			
	■	23		■	24	25			■	26
28	29			■			■	■	■	30
31			■	■	32			33	34	
■		■	36				■	37		
38		39		■	40		41			■
42				43		■		■	44	45
47					48	49		50		
	■	■	51		■	52				

Lösningar på korsordet skall insändas senast den 15 januari 1998 till Lennart Hedlund, Centralvägen 6A, 194 76 Upplands Väsby

Vi delar ut bokpriser till de tre först öppnade rätta lösningarna.

Namn: .....

Adress: .....

.....

Vågräta ord:

1. Invigdes av prins Gustaf Adolf på 30-talet.
12. Att avlägga sådan ed kan bli dyr.
13. Flygande sådan tror kanske barnen på.
14. Huvudstad i Bortre Indien.
16. Del av Bibeln.
17. Kan bäras eller plockas.
18. Kan vara gräs.
21. Är oftast bullrande.
22. Återigen.
23. Nötkreatur eller hårt slag.
24. Finns på bl.a. teatern.
26. Driver många flygplansmotor.
28. Är ett hebreiskt ord och betyder förvisso.
30. Med o kan Du ha den på foten.
31. Har bensinen nu blivit mycket.
32. Välkänd väsbykonstnär.
36. Ventilinstrument.
37. Högtidlig ämbetsdräkt.
38. Ask.
40. Partåigt hovdjur.
42. Med e i slutet ett vinglas.
44. Sådan klaffbyrå finns.
47. Blodbrist.
48. Finns många spännande.
51. Är ofta gammal och pampig.
52. Diatoniska skalans åttonde ton.

Lodräta ord:

1. Hoppades en del av oss få år 2004.
2. Styrdes en tid av en välkänd schlager-sångare.
3. En av vårt lands största färgkonstnärer.
4. Hårbeklädnad.
5. Optimus ägde denna välkända byggnad.
6. Något för en gammeldansare.
7. Matning.
8. Hårband, ofta vackert broderat, som fordom bars av ogifta allmogekvinnor i Sverige.
9. Tidigare Lantbruksförbundets Tidskriftsförlag.
10. Mullrar ibland.
11. Har många mamma gjort sitt barn.
15. Är ej roligt att falla i.
19. Fas.
20. Smek- eller öknamn på Optimus tidigare matservering.
25. Kan ses på Gotland.
27. Är cykelhjulen.
29. Bindskransar av.
33. Rituell tvagning.
34. Väsby El- & fjärrvärmedebitering sköts därifrån.
35. Avis.
36. Tidsenhet.
38. Inte vårt.
39. Älv.
41. Kan man löpa.
43. Solnas stolthet.
45. Mittpunkt.
46. Tidigare namn på Dalsland.
49. Kanske Du får efter det Du löst korsordet.
50. Tävling för motorcyklar på landsväg.

Hembygden hälsar Väsby Journalen välkommen och lycka till.

Upplands Väsby hembygdsförening

Upplands Väsby Hembygdsförening
Hagvägen 2 / Pukslagargatan
194 40 Upplands Väsby

Telefon 08-590 826 40 Hembygdsgården
Postgirokonto 29 81 91-8

STYRELSE 1997

	Telefon
Gösta Karlsson, ordförande	590 314 23
Örjan Abrahamsson, vice ordförande	590 332 70
Lennart Hedlund, kassör	590 911 92
Inga Lisa Gustafsson, registrator	590 336 42
Ulf Gustafsson, boställsvärd	590 972 70
Bengt Hedlund, kommunvald	590 304 95

ERSÄTTARE

Lena Aspman, Vivi Wallin, Monica Berglind,
Bertil Widlund, Birgitta Nevdal och
kommunvald ersättare Björn Fagerlund.

MEDLEMSBLADET

Inga Engdahl, ansvarig utgivare	590 300 20
Carl Hågervind, redaktionskommitté	590 844 46
Ann Mari Karlsson, redaktionskommitté	590 314 23
Lennart Hedlund, styrelsens representant	590 911 92

REVISORER ORDINARIE

Björn Lundin
Harald Forslund

ERSÄTTARE

Kerstin Björkman
Arne Mattsson

BOSTÄLLSVÄRDINNOR:

Nora Lundberg	590 335 49
Anne Maxe	590 313 53

Till valberedning inför nästa årsmöte valdes: Kerstin Hammarin, Hans Hed samt Harald Torkelsson, Kerstin Kéry ersättare.